

...

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.012/2025/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a PETI Ügyvédi Iroda (cím6., ügyintéző: dr. Peti Éva ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (cím2) felperesnek – a kamarai jogtanácsos kamarai jogtanácsos által képviselt **Alperes1** (Cím1) alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének a jogkövetkezményei és munkabér megfizetése tárgyában indult perében a Fővárosi Törvényszék 14.M.70.389/2022/44. sorszámú részítése ellen a felperes által 47. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 29.000 (huszonkilencezer) forint másodfokú perköltséget. A le nem rótt 93.777 (kilencvenháromezer-hétszázhetvenhét) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság határozata és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2024. augusztus 27. napján meghozott 14.M.70.389/2022/44. sorszámú részítéletével – melyet a jogorvoslat tekintetében a 14.M.70.389/2022/52. sorszámú végzésével kijavított – elutasította a keresetet a munkaviszony jogellenes megszüntetésének a jogkövetkezményei tárgyában és a felperest kötelezte az alperesi perköltség megfizetésére.

[2] A tényállás szerint a felperes 2016. december 20-tól állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperessel, motorvonatvezető munkakörben. 2020. szeptember 24-én telefonon jelezte egyéb érdekelt¹nek, aki a városi telephely vontatási reszortosa volt, hogy a 2020. szeptember 26-a és 27-e közötti szolgálati beosztásai között nem lesz meg a törvény szerinti pihenőideje. Ennek indokául előadta, hogy szeptember 26-án 20 óra 57 perckor ér véget a szolgálata és tömegközlekedési eszközökkel nem tud hazaérni olyan időpontban, hogy a másnapi szolgálatkezdésig meglegyen a 12 óra lakóhelyi pihenőidő. egyéb érdekelt¹ ekkor arról tájékoztatta a felperest, hogy a pihenőideje biztosítása céljából szeptember 26-án város¹ben, a szolgálat befejezése előtt leváltják és a 20:40-kor induló vonattal el tud indulni város²ra, hogy elérje az autóbusz csatlakozást város³ba.

[3] Az alperes ennek megfelelően átszervezte a szolgálatot és 2020. szeptember 26-án 20:22-kor város¹ben, egyéb érdekelt⁴ mozdonyvezető leváltotta a felperest. Ezzel az alperes biztosította, hogy a felperes megkezdje a hazautazást a lakóhelyére és igénybe tudja venni a törvényes mértékű pihenőidőt a másnapi szolgálatkezdésig. A mozdony leváltásakor egyéb érdekelt⁴ is tájékoztatta erről a felperest, akinek ezt követően aznap további munkavégzési kötelezettsége nem volt. Nem kellett személyesen jelentkeznie a városi felvigyázónál és eseményjelentés céljából sem.

[4] Mindezek alapján megállapítható, hogy a felperes kezdeményezésére, az alperes munkaszervezési intézkedésekkel biztosította a megfelelő pihenőidőt. A felperesnek 20:40-kor lehetősége volt város¹ből vonattal elindulni, ami a menetrend szerint 21:39-re érkezik város²ra. Innen 22:10-kor indult buszjárat, ami 22:56-kor ért város³ba. A másnapi, 2020. szeptember 27-i szolgálat 18:47-kor kezdődött város⁴-en. A felperesnek 15:15-kor vonattal kellett elindulnia város³ből, hogy időben odaérjen. Ez alapján megállapítható, hogy biztosítva volt számára a 12 órát jelentősen meghaladó mértékű otthoni pihenőidő.

[5] 2020. szeptember 27-én a felperes város⁴-en 18:47-kor jelentkezett a szolgálati beosztás szerint munkavégzésre. Ekkor azt közölte egyéb érdekelt³ mozdonyfelvigyázóval, hogy nem tudja vállalni a szolgálatot, mert nincs meg a lakóhelyen töltött 12 óra pihenőideje az előző napi szolgálat óta. Az alperes az előbbiekre tekintettel vizsgálatot rendelt el. A felperes meghallgatására a betegállománya miatt 2020. október 20-án került sor. Az alperes a vizsgálat alapján azt állapította meg, hogy a felperes az együttműködési kötelezettségét súlyosan megszegte, mert a leváltása érdekében tett munkáltatói intézkedések ellenére, 2020. szeptember 26-án későn indult haza, majd a pihenőidő hiányára hivatkozva szeptember 27-én nem tett eleget a szolgálatteljesítési kötelezettségének. Mindezek alapján az alperes 2020. november 9-én felmondással szüntette meg a felperes munkaviszonyát, az indokolásban a korábbi hátrányos jogkövetkezményre tekintettel bizalomvesztésre is hivatkozott.

[6] A felperes a keresetében – egyebek mellett - a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 82. § (3) és (4) bekezdése alapján végkielégítés és felmondási időre járó távolléti díj, továbbá 2020. szeptember 27. napjára 45.924 forint

munkabér megfizetését kérte. Az elsőfokú bíróság az Mt. 64. § (1), (2) bekezdése alapján kifejtette, hogy a felmondás jogszerűségének a bizonyítása az alperes érdekkörébe tartozott. A felmondás indokolása pedig, abban az esetben világos, amennyiben abból kitűnik, a munkáltatónál miért nincs a továbbiakban szükség a munkavállaló munkájára. Elégséges az összefoglaló indok is, amennyiben abból világosan kiderülnek az előbbi körülmények.

[7] Az elsőfokú bíróság az Mt. 42. § (2) bekezdése alapján vizsgálta, hogy a felperes milyen utasításokat kapott a perbeli időpontban a feletteseitől. E körben utalt arra, hogy a munkavállaló a munkáltató utasítása alapján köteles a feladatait ellátni, az utasítási jog kiterjed a munkavégzéssel, továbbá a rendelkezésre állással kapcsolatos kötelezettségekre is. A munkavállalónak alapvető kötelessége, hogy végrehajtsa a felettese utasításait, az aláfölérendeltségre is figyelemmel.

[8] Az elsőfokú bíróság egyéb érdekelt1 tanúvallomása alapján bizonyítottnak tekintette, hogy miután a felperes jelezte neki, a szeptember 26-27-i szolgálatok között a pihenőidő hiányát, a tanú megtette a szükséges intézkedéseket. Felhívta egyéb érdekelt2 mozdonyfelvigyázót, hogy szeptember 26-án hamarabb váltsák le a felperest és küldjék haza. A tanúvallomás azt is igazolta, hogy a felperesnek a leváltást követően a városli vasútállomáson nem volt már feladata, a szolgálat lezárását tableten, a vonaton utazva is megtehetette volna. egyéb érdekelt2t, pedig telefonon is értesíthette volna a szolgálat befejezéséről.

[9] egyéb érdekelt2 tanúvallomása szerint ő is tájékoztatta a felperest a leváltáskor, hogy a 20:40-es tatabányai vonattal hazamehet. A felperesnek a leváltást követően nem kellett személyesen jelentkeznie a tanú irodájában és még 20 perce volt, hogy ugyanazon az állomáson felszálljon a város2ra induló 20:40-es vonatra.

[10] egyéb érdekelt1 és egyéb érdekelt2 felettesei voltak a felperesnek, vagyis számára utasítást adhattak. A leváltás után a felperesnek bizonyítottan nem voltak feladatai a városli állomáson, vagyis nem volt akadálya annak, hogy időben hazainduljon. A perben alaptalanul hivatkozott arra, hogy a leváltással 20:20-kor nem ért véget a szolgálati ideje. Miután a felperes jelezte a pihenőidővel kapcsolatos problémát egyéb érdekelt1nek, intézkedtek a korábbi leváltásáról és közölték vele, hogy hazamehet.

[11] Az alperes eljárása a Kollektív Szerződés 30. §-án alapult. Azért rövidítették le a felperes szolgálatát, hogy időben haza tudjon érni és a másnapi szolgálatig meglegyen a pihenőideje. Alaptalan volt a felperes érvelése arról, hogy senki nem közölte vele, a leváltás okát, hiszen maga adta elő, hogy szeptember 24-én tájékoztatta egyéb érdekelt1öt a pihenőidő várható hiányáról. A felettese pedig ekkor azt közölte, időben le lesz váltva. A felperes leváltására, tehát nyilvánvalóan azért került sor, hogy időben haza tudjon indulni a pihenőidő igénybevétele érdekében. Az elsőfokú bíróság annak is jelentőséget tulajdonított, hogy a

munkáltatónak nem kötelessége a munkavállaló hazajutásával kapcsolatos tömegközlekedési lehetőségek vizsgálata.

[12] A munkaszerződés 11. pontja szerint a munkavállaló nem tanúsíthat olyan magatartást, amellyel a munkáltató gazdasági érdekét veszélyezteti. Szeptember 26-án a felperes a leváltást követően nem indult haza annak érdekében, hogy meglegyen a törvényi pihenőideje. Ezzel a munkaszerződés előbbi rendelkezését és az együttműködési kötelezettségét is megszegte.

[13] A felperes szeptember 26-i szolgálati beosztását nem kellett módosítani, mivel annak rövidítésére került sor, a Kollektív Szerződés 31-34. §-ai alapján. A felperesnek a leváltását követően haza kellett volna indulnia, hogy a pihenőidejét igénybe vehesse. A felperes azonban nem volt együttműködő. Már szeptember 24-én tisztában volt azzal, hogy olyan időpontban fog város2ra érni, amikor csak menetrendszerinti buszjáratral tud hazamenni város3ba. Ezért lett volna lehetősége, hogy az ehhez kapcsolódó költségtérítést kezdeményezze az alperesnél.

[14] Az alperes a szolgálatot lerövidítette és arról is tájékoztatta a felperest, hogy melyik vonattal tud hazamenni időben. 2020. szeptember 26-án a szolgálat lejártá előtt 20:22-kor leváltották, ezzel biztosítva volt a lakóhelyi pihenőideje, mivel lehetősége volt arra, hogy az előírt időt az otthonában töltsse. Erre tekintettel a felperes felelőssége volt, hogy a szeptember 27-i szolgálatkezdésre munkaképes állapotban rendelkezésre álljon. A felperes azzal, hogy mindezek ellenére nem indult haza időben, az Mt. 8. § (1) bekezdése megsértésével veszélyeztette az alperes gazdasági érdekét is.

[15] A költségtérítéssel kapcsolatos kérelem intézése is a felperes felelősségi körébe tartozott. A hazajutását és a költségtérítés engedélyezését sem kívánta megoldani annak ellenére, hogy erre lehetősége volt. Mindezek alapján az Mt. 6. § (1) bekezdése megsértése is megállapítható volt, amely miatt az alperes bizalma alappal rendült meg, tehát lehetetlenné vált a munkaviszony fenntartása.

[16] Az alperes az ügyet kivizsgálta. A felperes meghallgatására a betegsége miatt 2020. október 20-án kerülhetett sor, ezt követően az alperes 2020. november 9-én kibocsátotta a felmondást. Ez nem minősült olyan mértékű késlekedésnek, ami a bizalomvesztést kétségessé teszi. A felperes az együttműködési kötelezettségét megszegte, a munkáltatói intézkedések ellenére csak egy későbbi vonattal kezdte meg a hazautazást, majd másnap a pihenőidő hiányára hivatkozva nem tett eleget a szolgálat ellátásával kapcsolatos kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján a felmondást kellően világosnak, valósnak és okszerűnek tekintette és a felmondás jogellenességéhez kapcsolódó keresetet elutasította. A 2020. szeptember 27. napjára előterjesztett munkabérigényt is alaptalannak találta arra hivatkozva, hogy a felperes ezen a napon neki felróható okból nem végzett munkát, a távolmaradása igazolatlanul minősült, ezért munkabérre sem jogosult.

A felperes fellebbezése

[17] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát kérte, vagyis az alperes kötelezését 499.712 forint végkielégítés, 626.581 forint felmondási időre járó távolléti díj, 45.924 forint egy napra járó munkabér és a késedelmi kamat megfizetésére. A felülbírálati jogkör tekintetében a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § (3) bekezdés a) és c) pontjaira hivatkozott. A fellebbezését a Pp. 279. § (1) bekezdésének az ügy érdemi elbírálására kiható megsértésére alapította azzal, hogy az elsőfokú bíróság megsértette az Mt. 6. § (1) bekezdését, 8. § (1) bekezdését, továbbá a 66. § (1), (2) bekezdéseit is.

[18] Az alperes nem a törvényi követelményeknek megfelelően indokolta a felmondást, és annak jogszerűségét nem bizonyította a perben. A felperes nem szegte meg az együttműködési kötelezettségét, mert 2020. szeptember 24-én idejében jelezte egyéb érdekelt1 vontatási reszortosnak, hogy a szeptember 26-27-ei szolgálat között nem fog megvalósulni a törvényi pihenőidő. Az alperes azonban nem tette meg a szükséges, vonatkozó szabályzatoknak megfelelő intézkedéseket. egyéb érdekelt1 és egyéb érdekelt2 mulasztásának a következményei nem háríthatóak a felperesre.

[19] A felmondás indokolása több ponton valótlan és okszerűtlen. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 77.M.472/2018/25. számú ítélete szerint a munkaidő beosztása, a beosztások elkészítése, a munka megszervezése kizárólag a munkáltató feladata. Az ezzel kapcsolatos kötelezettségeit a perbeli esetben az alperes elmulasztotta, ezért nem hivatkozhat a munkavállalót terhelő tájékoztatási és együttműködési kötelezettség megszegésére. egyéb érdekelt2nak a munkáltatói utasítások, így a Parancskönyvi rendelkezések alapján kellett volna átszerveznie a 2020. szeptember 27-i szolgálatot. Erről a felperest igazoltan értesíteni kellett volna. Ennek hiányában nem lehetett a terhére megállapítani az együttműködési kötelezettség megszegését.

[20] A felmondásban alaptalanul hivatkozott az alperes a munkavégzés megtagadására. Nem volt szükség erre, mivel egyéb érdekelt3 mozdonyfelvigyázó is elismerte, hogy nem volt meg az előző szolgálat befejezése óta a pihenőidő. Ezért intézkedett arról, hogy szeptember 27-én más vigye a vonatokat és nem kötelezte szolgálatra a felperest. A Parancskönyvnek megfelelően járt el, mert a vonatvezető nem állítható szolgálatba, ha nincs meg a napi pihenőideje. Amennyiben az alperes a törvényes pihenőidő hiányában szolgálatra kötelezte volna aznap, úgy jogszerűen tagadhatta volna meg a munkavégzést az Mt. 54. § (1) és (2) bekezdése értelmében.

[21] A felperes vitatta az elsőfokú ítéleti tényállást abban a körben, hogy milyen tájékoztatást kapott a munkatársaitól. Szeptember 26-án a reszortos nem közölte vele, hogy

azért váltották le 20:20-kor, hogy a 20:40-es vonattal el tudjon indulni a lakóhelyére. Nem tudott arról, hogy 22:56-kor város2ről megy egy busz város3ba és ilyen tájékoztatást a munkáltatótól sem kapott. Erről egyéb érdekelt2 sem tudott, a tanúvallomásában ilyen nyilatkozatot nem tett. Egyedül azt adta elő, hogy 20:40-kor el kellett volna indulni az város3i csatlakozás érdekében város1ből. A tanú is abból indult ki, hogy egészen város3ig vonattal lehetett volna eljutni. város2ről ekkor nem volt vonat csatlakozás város3ba, a busszal történő közlekedés pedig szóba sem került.

[22] Szeptember 26-án nem kapott olyan utasítást, hogy véget ért a munkaideje és a 20:40-es vonattal induljon haza. Számára a munkaidőbeosztás volt irányadó és a bérjegyzék. Mindkettő szerint aznap 20:57-ig tartott a szolgálati ideje, annak megrövidítéséről nem kapott utasítást. Aznap a szolgálat kezdetén sem tájékoztatták arról, hogy a munkaideje hamarabb fog véget érni. Az alperes, ezzel összefüggésben nem intézkedett.

[23] Az alperes a felmondásban valótlanul és alaptalanul hivatkozott az együttműködési kötelezettség megszegésére. Többször, előzetesen jelezte, hogy nem lesz meg a lakóhelyi pihenőideje. Az alperes ennek ellenére a szükséges és szabályos intézkedéseket nem tette meg, továbbá megszegte az együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét, hiszen az érdekkörébe tartozó okból nem teljesült a napi pihenőidő. Nem vitatott, hogy előzetesen telefonon tájékoztatta egyéb érdekelt1öt, továbbá a pihenőidő hiányáról a város1i és az északi felvigyázónak is tudomása volt. A felperesi tájékoztatásokról nem készült eseménylep, ami alperesi mulasztásnak minősült.

[24] Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a 20:20-kor, a leváltásra tekintettel véget ért a munkaideje. A leváltás egy technikai jellegű esemény, azt jelenti, hogy a vonatot vagy a szerelvényt a továbbiakban egy másik mozdonyvezető irányítja. Egy szolgálat alatt erre többször is sor kerülhet, de ebből nem következik, hogy a mozdonyvezető munkaideje véget ér. Ezért abból a tényből, hogy egyéb érdekelt4 leváltotta 20:20-kor, nem kellett arra következtetnie, hogy lejárt a munkaideje. A leváltás nem jelenti a rendelkezésre állási kötelezettség megszűnését és nem jelent engedélyt a munkahelyről történő távozásra, hazautazásra sem.

[25] Az alperesnek a perben bizonyítania kellett volna, hogy a változatlan munkaidőbeosztás ellenére munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettség a továbbiakban nem terhelte a felperest. Erre vonatkozóan semmilyen szabályzatra, utasításra nem hivatkozott. Az alperesi szabályozás a szóban történt leváltást nem ismeri. A munkaidő az előzetesen közölt munkaidőbeosztás szerinti időpontban érhet véget, figyelemmel az Mt. 86. § (1) bekezdésére és 97. § (4) bekezdésére, tehát az nem egy esemény bekövetkezéséhez kapcsolódik. A perbeli esetben a felperes munkaideje 20:57-kor telt le és nem a 20:20-as leváltáskor.

[26] A számú Parancskönyv 4. és 5. pontja alapján a munkaidőbeosztás megváltoztatását kötelező átvezetni és gondoskodni kell arról is, hogy teljesüljön a napi pihenőidőre vonatkozó előírás. A lakóhelyen, tartózkodási helyen a pihenőidő maradéktalan letöltése hiányában a mozdonyvezető a szolgálatot nem veheti fel.

[27] A perbeli telefonbeszélgetésekre nem, illetve nem a tanúk által elmondottak szerint került sor. Szeptember 26-án nem készült eseményjelentés, holott kötelező lett volna. egyéb érdekelt² csak később készítette azt el és az iratot a 2020. október 20-i személyes meghallgatás során nem ismertettek a felperessel. egyéb érdekelt² tanúvallomása igazolja, hogy szeptember 26-án megengedte a felperesnek, a jelenlétében írjon eseménylapot. Azzal is megbízta, hogy hívja fel az északis mozdonyfelvigyázót és tájékoztassa a másnapi pihenőidő hiányáról. Nem kifogásolta a felperes magatartását, jegyzőkönyvet sem vett fel utasítás megtagadásáról. Nem szervezte meg a következő szolgálatot, holott egyértelművé vált, hogy nem lesz meg a lakóhelyi pihenőidő. Ennek a következményei nem terhelhetők a felperesre.

[28] Nem kapott olyan utasítást, hogy 20:40-kor induljon haza a vonattal és hamarabb véget ért a munkaideje. egyéb érdekelt⁵ a tanúvallomásában is azt állította, hogy aznap a szolgálata 20:57-ig tartott. A szeptember 24-i megbeszélésről pedig nem készült eseményjelentés, vagyis semmilyen írásos bizonyíték nincs arra, hogy egyéb érdekelt¹ a bejelentést követően, milyen intézkedéseket tett. egyéb érdekelt¹nek a számú rendelkezés szerint, írásban kellett volna kezdeményeznie a munkaidőbeosztás módosítását, erre azonban nem került sor. Arról sincs okirati bizonyíték, hogy egyéb érdekelt¹ egyéb érdekelt²nek konkrétan milyen utasítást adott, hiszen maga is azt adta elő, hogy nem a munkaidő végét változtatták meg, csak a munkaidőn belül a tevékenység végét. Ez azonban nem értelmezhető, mivel a szolgálati idő lejártáig kötelező a munkavégzés. Amennyiben hamarabb mentesítették a munkavégzés alól, akkor a beosztást is módosítani kellett volna. egyéb érdekelt² nem közölte, hogy hamarabb ért véget a szolgálata és utazzon város²ra a 20:40-es vonattal. Erre vonatkozóan a perben egyéb érdekelt¹ nyilatkozott a tanúvallomásában, aki viszont szeptember 26-án nem tartózkodott a város¹i irodában. Az elsőfokú bíróság ezért alaptalanul állapította meg, hogy egyéb érdekelt² arra utasította, a 20:40-es vonattal induljon el város²ra.

[29] Az E.1.SZ utasítás alapján a szolgálat során fellépő rendellenességekről írásbeli jelentést kell készíteni. A 2.6. pont szerint a mozdonyvezető a szolgálat befejezésekor köteles a mozdonyfelvigyázónál lejelentkezni. A 37/2014. (VIII. 06.) utasítás Ért. 37. számú vezérigazgatói utasítás 4.5. pontja szerint a rendkívüli eseményekről írásbeli jelentést kell készíteni, legkésőbb a szolgálat befejezéséig. A 21/2018. (IV. 05.) utasítás Ért. 12. számú vezérigazgatói utasítás 4.4.3. pontja pedig a munkaidőbeosztás módosításának a szabályait tartalmazza. A 32/2014. (II. 28.) utasítás Ért. 15. számú vezérigazgatói utasítás alapján a szolgálatkezdést és a szolgálatbefejezést a „Feljelentkezések” modulban kell rögzíteni. A hivatkozott szabályzatok, utasítások tehát pontosan rendezik a szolgálat befejezésének a rendjét, a jelentéstételi kötelezettséget és a munkaidőbeosztás módosításával, a napi pihenőidővel kapcsolatos munkáltatói kötelezettségeket. Valamennyi esetben írásbeli intézkedési kötelezettség van. Amennyiben pedig a beosztást megváltoztatja a munkáltató, ezt is írásban kell átvezetni.

[30] Mindezekből az következett, hogy a felperes munkavégzése megfelelt az utasításoknak, nem szegte meg az együttműködési- és tájékoztatási kötelezettségét és bizalomvesztésre sem adott okot. Az Mt. 52. § (1) bekezdés c), d) és e) pontjait nem szegte meg, mivel már korábban jelezte, hogy nem fog megvalósulni a két szolgálat közötti pihenőidő. Ennek ellenére nem tették meg a belső szabályzatoknak megfelelő intézkedéseket. 2020. szeptember 26-án, 20:57-ig tartott a szolgálata. A munkaidő módosítására nem került sor ezért 20:57 előtt, nem hagyhatta el várost.

[31] Az elsőfokú bíróság úgy róta az Mt. 8. § (1) bekezdése megsértését a terhére, hogy erre az alperes a felmondásban nem is hivatkozott. A felmondás indokai a közlést követően már nem egészíthetők ki.

[32] A bizalomvesztést olyan magatartás alapozhatja meg, amely következtében a jogviszony nem tartható fenn. Ennek a körülménynek a felmondás közlésekor kell fennállnia. Ezért volt jelentősége annak, hogy a perbeli eseményekhez képest több héttel később került sor a munkaviszony megszüntetésére úgy, hogy előtte az alperes hat hétig foglalkoztatta a felperest. 2020. szeptember 28-án az alperesnek már rendelkezésre állt egyéb érdekelt1 vizsgálati jelentése. Ezután viszont nem történt olyan indok, ami bizalomvesztést eredményezett. Az alperes, tehát késlekedett az intézkedés meghozatalával.

[33] A perbeli események miatt vétkes kötelezettségszegéssel kapcsolatos eljárást folytattak le. A Kollektív Szerződés 74. §-a alapján azonban felmondásra nem, csak eltérő jogkövetkezmények alkalmazására volt lehetőség.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[34] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta és azt a jogszabályoknak megfelelően állapította meg. Érdemi döntése jogszerű és megalapozott.

[35] Nem volt vitatott, hogy az alperest terhelte a munkaidőbeosztás elkészítése és annak biztosítása, hogy két szolgálat között meglegyen a legalább 15 órás napi pihenőidő. 2020. szeptember 26-27. között a felperesi szolgálat befejezése és a másnapi szolgálatkezdés között, vagyis 20:57 óra és 18:47 óra között, 21 óra 83 perc telt el, amely a 15 óra minimumhoz képest, közel 7 óra többlet időt jelent.

[36] A felperes kérésére szeptember 24-én átszervezték a szolgálatot. Ennek következtében szeptember 26-án 20:22-kor egyéb érdekelt4 mozdonyvezető leváltotta a

felperest. Ezzel az alperes biztosította, hogy a felperes hazajusson és a megfelelő pihenőidőt igénybe vehesse. A szolgálatból történő leváltás és a munka befejezése 20:22-kor megtörtént. A felperest ezt követően további munkavégzési kötelezettség nem terhelte. Nem kellett személyesen lejelentkeznie és eseményjelentést sem kellett készítenie. Ahhoz, hogy másnap, szeptember 27-én 18:47-kor felvehesse a szolgálatot, illetve vonattal 15:15-kor elinduljon a lakóhelyéről, rendelkezésre állt a pihenőidő, az előírt 12 órát jelentősen meghaladó időtartamban. Ha a felperes 26-án 20:40-kor elmegy a városli vonattal város2ra, majd onnan autóbusszal város3ba, 16 óra 19 percet tölthetett volna az otthonában a másnap 15:15-órás indulásig.

[37] Nem volt vitatott, a felperes előzetesen szolt egyéb érdekelt1nek, aki arról tájékoztatta, hogy a pihenőidő biztosítása céljából korábban fogják leváltani a szolgálatból annak érdekében, hogy a 20:40-es vonattal város1ből haza indulhasson. A felperes arról is tájékoztatást kapott, hogy város2n egy autóbusz csatlakozást érhet el és ezzel hazamehet város3ba. Mindezeket egyértelműen alátámasztotta egyéb érdekelt1 és egyéb érdekelt2 tanúvallomása. Ezek alapján megállapítható volt, hogy átszervezték a felperes szolgálatát, 20:22-kor leváltották, vagyis az alperes biztosította a hazautazás és a pihenőidő igénybevételének a lehetőségét és erről a felperes többször is tájékoztatást kapott. A felperesnek szeptember 26-án 20:22 órát követően már csak két feladata volt; átadni a vonatot és a szolgálati tablettjén lejelentkezni.

[38] Az ilyen jellegű operatív intézkedések rendszeresek az alperesnél. A felperest a szakmai felettesei utasították, hogy a leváltást követően térjen haza a pihenőideje igénybevétele érdekében. A felperes azonban az utasítást nem hajtotta végre, a városli állomáson maradt és több vonatot is elmulasztott, amivel hazamehetett volna. A szolgálatból lejelentkezést tableten is meg lehetett tenni. A felperesnek a mozdonyfelvigyázó irodájában semmi teendője, feladata nem volt. Ezt alátámasztotta egyéb érdekelt1 tanúvallomása. Ugyanakkor a mozdonyfelvigyázói irodából történő távozást követően is lett volna lehetőség időben hazamenni egy 21:20 órai gyorsvonattal város2ra. Ennek ellenére a felperes beült egy büfébe, ivott egy sört és a 21:40-es vonattal ment város2ra.

[39] Olyan rendkívüli esemény nem történt, ami miatt eseményjelentést kellett készíteni, vagy személyes megjelenési kötelezettség lett volna. A felperes egyszerűen nem kívánta végrehajtani a munkáltatói intézkedést, holott a mozdonyfelvigyázó is tájékoztatta arról, hogy a leváltására a pihenőideje biztosítása érdekében kerül sor. A felettesek tájékoztak a tömegközlekedési lehetőségekről és ennek figyelembevételével gondoskodtak a felperes leváltásáról, majd utasították, hogy melyik vonattal induljon haza. Még a későbbi nemzetközi vonatra is felhívták a figyelmét.

[40] A felperes alaptalanul hivatkozott a munkaidőbeosztás módosításának szabályaira. A Kollektív Szerződés 31-33. §-ai értelmében előfordulhat, hogy a szolgálat hamarabb ér véget, mint a vezénylés szerinti időpont. Ezt munkaidőként kell elszámolni és nem minősül a munkaidőbeosztás módosításának.

[41] A felperesnek munkavállalóként kötelessége lett volna megtenni mindent annak érdekében, hogy a szeptember 27-i szolgálatot kipihenve kezdje meg. Azt a munkáltató nem írhatja elő a munkavállaló számára, hogy milyen módon oldja meg a hazautazását. Az sem képezte az alperes feladatát, hogy az utazást megszervezze a felperes részére. Kizárólag az volt a kötelezettsége, hogy biztosítsa a pihenőidő igénybevételének a lehetőségét, az otthontartózkodás 12 órás és az utazás 3 órás normaideje figyelembevételével. Ezt biztosította, mivel a két munkanap között a felperesnek összesen 22 óra állt rendelkezésre. Az alperes még azt is megvizsgálta, hogyan tud tömegközlekedéssel hazajutni a felperes. egyéb érdekelt² tanúvallomásából az következett, hogy az elvárhatóságon túl igyekeztek mindent megtenni azért, hogy a felperes időben hazajusson. A felperes azonban a saját felróható magatartása miatt nem élt a lehetőséggel, illetve nem pihenésre használta a szabadidejét.

[42] A menetrendi adatok alapján a felperesnek több lehetősége is lett volna a perbeli napon 22:50 órára hazaérkezni város³ba. Elsősorban a 20:40-kor város¹ből induló vonattal, ami város²n megáll és innen busszal mehetett volna haza. Ezt a buszjáratot elérte volna a 21:27 órai Dacia nemzetközi vonattal is. A felmondás indoka az volt, hogy a felperes súlyosan megszegte az együttműködési kötelezettségét, mivel a munkavégzés helyéről csak egy későbbi vonattal utazott haza, majd a pihenőidő hiányára hivatkozva másnap a szolgálatteljesítési kötelezettségének nem tett eleget.

[43] A parancskönyvi rendelkezésekkel kapcsolatos fellebbezési hivatkozását a felperes nem igazolta. egyéb érdekelt¹ felhívta az északi-város⁴-i felvigyázót a leváltás érdekében. A felettesei operatív beavatkozással intézkedtek annak érdekében, hogy leváltsák és időben hazamehessen. Ez az eljárás szabályszerű volt. egyéb érdekelt³ tanúvallomása alátámasztotta, hogy a felperes megpróbálta kijátszani a feletteseit. Rajta kívül mindenki lelkiismeretesen és szabályszerűen végezte a feladatát, igyekezett lehetőséget teremteni a hazautazásra, amit a felperes maga akadályozott meg. Erre tekintettel szeptember 27-én kellő alap nélkül tagadta meg a munkavégzést.

[44] A Kollektív Szerződés 31. § és 33. §-ai értelmében a leváltáshoz nincs szükség a munkaidőbeosztás módosítására, mert amennyiben a szolgálat csak részben marad el, illetve hamarabb fejeződik be. A felperes tényleges leváltása következtében a munkaidőbeosztásához képest korábban ért véget a munkaideje, a munkaidőbeosztás módosítására, tehát nem volt szükség. Alaptalanul hivatkozott arra, hogy köteles volt 20:57-ig a munkahelyén tartózkodni. A leváltását követően nem volt munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettsége, ezért utasították arra, hogy menjen haza. Úgy tekintették, hogy az aznapi szolgálatot teljesítette, erre az időszakra kifizették a munkabérét.

[45] Az együttműködési kötelezettség súlyos megszegését jelentette, hogy a felperes felróható ódon egy későbbi vonattal utazott haza, majd másnap a pihenőidő hiányára hivatkozva a szolgálatát nem látta el. A felmondás során figyelembe vették a korábbi hátrányos jogkövetkezményt is és a munkafegyelmi előzményekre tekintettel a felperes magatartása bizalomvesztést eredményezett.

[46] A Kollektív Szerződésen alapuló vétkes kötelezettségszegési eljárás alapján a munkáltató nincs elzárva attól, hogy diszkrecionális jogkörében eljárva súlyosabbnak minősítse a munkavállaló magatartását és a munkaviszonyt megszüntesse. Az alperes a vizsgálatot követően jutott mindazon információ birtokába, amelyek miatt a munkaviszony megszüntetéséről döntött.

[47] A felperest az Mt. 77. § (5) bekezdés b) pontja alapján nem illeti meg végkielégítés. A munkaviszony megszüntetésekor 35 napra járó távolléti díjat fizettek meg a számára, tehát az ezzel összefüggő keresete is alaptalan. 2020. szeptember 27-én neki felróható okból nem teljesítette a szolgálatát, ami igazolatlan mulasztásnak minősült. Összezszerőségében sem volt alapos a kereset, mert erre a munkanapra az alapbérrel számolva 24.823 forint illetné meg.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[48] A felperes fellebbezése alaptalan.

[49] Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és a másodfokú bíróság egyetértett az érdemi döntéssel is.

[50] Az alperes a 2020. november 9-én kelt felmondással azért szüntette meg a felperes munkaviszonyát, mert az Mt. 52. § (1) bekezdése c), d), e) pontjai alapján kötelezettségszegésnek tekintette, hogy a felperes 2020. szeptember 27-én a kötelező napi pihenőidő hiányára hivatkozva megtagadta a szolgálat teljesítését, holott biztosították számára a hazautazás feltételeit, a pihenés lehetőségét. Az alperes utalva a korábbi vétkes kötelezettségszegésre, mindezt bizalomvesztést megalapozó magatartásnak is tekintette.

[51] A perben az Mt. 64. § (2) bekezdése alkalmazásával abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a kereseti kérelem keretei között a felmondás indokolása világos, valós és okszerű-e. Az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdése megsértése nélkül, helytállóan foglalt állást akként, hogy az alperes jogszerűen szüntette meg a felperes munkaviszonyát.

[52] egyéb érdekelt¹ és egyéb érdekelt² tanúvallomása kétségtelenül alátámasztotta, hogy az alperes munkaszervezési intézkedésekkel biztosította, hogy a felperes a 2020. szeptember 26-i szolgálat korábbi befejezésére tekintettel tömegközlekedéssel hazajusson város¹ből város³ba és igénybe vehesse a másnapi szolgálatkezdésig az előírt 12 órás otthoni pihenőidőt.

[53] A felperes alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy nem bizonyított a munkáltató intézkedése, illetve ezek nem voltak szabályosak, részben az írásbeliség elmaradása miatt. A peradatok szerint a felperes 2020. szeptember 24-én telefonon előzetesen tájékoztatta a felettesét, egyéb érdekelt1 vontatási reszortost arról, hogy szeptember 26-án 20:56 kor jár le a szolgálata és tömegközlekedéssel nem tud idejében hazaérni város3ba. Emiatt nem lesz meg a következő szolgálatig a kötelező napi pihenőideje.

[54] A felperes a perben egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tett arról, kapott-e tájékoztatást a munkáltató képviselőjében eljáró feletteseitől a szükséges napi pihenőidő biztosításával összefüggő intézkedésekről. Ezzel szemben egyéb érdekelt1 és egyéb érdekelt2 tanúvallomása alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy 2020. szeptember 24-én a bejelentésre tekintettel egyéb érdekelt1 egyértelműen közölte a felperessel, a munkavégzéshez szükséges napi pihenőidő érdekében le fogják váltani város1ben. Ezt egyébként a tájékoztatást vitató fellebbezési érveléssel szemben a felperes saját előadása is alátámasztotta. A 14.M.71.628/2020/14. sorszámú jegyzőkönyvben úgy nyilatkozott, hogy: „egyéb érdekelt1nek, aki a városli reszortos, neki szoltam szeptember 24-én, hogy 26-27. között nem lesz meg a 12 órás pihenőidőm, ő azt mondta, hogy akkor majd leváltanak”. egyéb érdekelt1 és egyéb érdekelt2 tanúvallomása azt is igazolta, hogy egyéb érdekelt1 a tájékoztatásának megfelelően azonnal intézkedett a felperes szeptember 26-i, korábbi leváltása érdekében. egyéb érdekelt2 egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy utasítást kapott arra, a 20:40-es tatabányai vonat elérése érdekében engedjék el a szolgálat lejártá előtt a felperest. Ezért gondoskodtak arról, hogy egyéb érdekelt4 leváltsa őt.

[55] A tanúvallomás alapján az is bizonyított, 2020. szeptember 26-án, egyéb érdekelt2 mozdonyfelvigyázó telefonon tájékoztatta a felperest arról, hogy a város1be történő érkezéskor le fogják váltani, annak érdekében, hogy elérje a 20:40-kor város2ra induló vonatot és haza tudjon menni. A felperes a 14.M.71.628/2020/8. sorszámú beadványban ezt is elismerte, mivel előadta, hogy egyéb érdekelt2 mozdonyfelvigyázó a telefonban annyit mondott, „leváltanak, hogy elérjem a 20:40-es vonatot”. A tanúvallomás azt is igazolta, hogy a leváltás célját egyéb érdekelt4 is közölte a felperessel.

[56] Alaptalan volt az a fellebbezési érvelés is, hogy az irányadó szabályoknak csak a munkaidőbeosztás átszervezésével, írásbeli intézkedésekkel tehetett eleget az alperes. Az Mt. 97. § alapján a munka megszervezése és a munkaidő beosztása a munkáltató kötelezettsége. E kötelezettségének az alperes eleget tett, a perbeli napon a felperes hazautazásának biztosítása pedig nem állt ellentétben a belső szabályzatokkal. A Kollektív Szerződés 31. § 4.a) pontja szerint nem minősül a munkaidőbeosztás módosításának, ha az adott szolgálat részben elmarad, vagyis a munkavégzés a munkaidőbeosztás szerinti időpontban elkezdődik, de korábban ér véget. A 33. § 7.b) pontja alapján, ha a munkavállaló eredetileg tervezett szolgálata a munkáltató működési körében felmerült okból részben vagy egészben elmarad, az elmaradt szolgálatot munkaidőként kell elszámolni.

[57] Az alperes tehát nem volt köteles a szolgálatot módosítani, a napi pihenőidő megfelelő biztosítása iránti követelménynek eleget tett azzal, hogy a felperes szolgálata korábban ért véget, amire a KSZ előbb idézett rendelkezései szerint jogszerű lehetőség volt, a felperes munkaidejét pedig az eredeti beosztás alapján számolták el. A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felettesek megtették a szükséges és elvárható intézkedéseket a felperes korábbi leváltása, illetve a napi pihenőideje biztosítása érdekében és erről megfelelően tájékoztatták. Az írásbeliség kötelező alkalmazását megalapozó körülmény sem nyert igazolást a perben. Ebben a körben pedig jelentőséget tulajdonított a másodfokú bíróság annak, hogy egyéb érdekelt² vallomása szerint a városli állomáson többen is tudtak arról, hogy a felperesnek el kell érnie a 20:40-es vonatot. Ezért teljesen életszerűtlen, hogy a felperes nem ismerte fel a tájékoztatások ellenére, hogy a leváltása célja összefügg a két nappal azelőtti bejelentésével.

[58] Az alperes éppen arra figyelemmel határozta meg a felperes leváltásának az időpontját, hogy tömegközlekedéssel hazaérjen és meglegyen a kellő napi pihenőideje. A felperes és egyéb érdekelt¹ beszélgetése nyilvánvalóan kiterjedt arra, hogy a felperesnek mikor kell elindulnia városl**1**ből az otthoni pihenőidő igénybevétele érdekében. Ezt egyértelműen alátámasztotta egyéb érdekelt¹ vallomása, aki a 14.M.70.389/2022/7. sorszámú jegyzőkönyvben azt adta elő: „Én közöltem a felperessel, hogy milyen lehetőségei vannak, hogy város**3**ba még éjjél előtt hazaérjen.”. Ezt az előadást lényegében a felperes is megerősítette a tárgyaláson, amikor a tanú vallomására reagálva elismerte, a tanú mondta neki, hogy a kolléganővel beszéljen az utazási lehetőségekről. A felperes ebből következően alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében arra is, hogy csak vonattal volt lehetősége hazautazni, mert a busz költségét nem térítették meg a számára. A felettese ugyanis bizonyítottan egy másik kollégához irányította a felperest az utazás megszervezése érdekében. A felperes azonban ennek ellenére nem tett semmilyen kezdeményezést.

[59] Nem vitatott tény, hogy szeptember 26-án 20:20-kor megtörtént a felperes leváltása. egyéb érdekelt¹ és egyéb érdekelt² tanúvallomására figyelemmel, helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperest aznap már nem terhelte munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettség. A perbeli esetben nem volt jelentősége annak, hogy leváltásra egy műszak alatt más okból is sor kerülhet, ami nem jelenti automatikusan a szolgálat befejezését. A konkrét esetben ugyanis a szolgálat vége előtt fél órával kifejezetten annak érdekében váltották le a felperest, hogy a másnapi szolgálata előtt időben hazaindulhasson és biztosítva legyen a napi pihenőidő számára. További munkavégzésre vonatkozó elvárás, utasítás értelemszerűen nem volt számára és nem kellett 20:57 óráig városl**1**ben, a vasútállomáson tartózkodnia, ellenben köteles volt hazaindulni az utasításnak megfelelően. A saját döntése volt, hogy nem indult el a 20:40-es vonattal, hanem ehelyett bement az irodába és közölte egyéb érdekelt²val, hogy nem lesz meg a másnapi pihenőideje. Az együttműködési kötelezettségét megszegve ténynek tekintette a pihenőidő hiányát és az ehhez kapcsolódó jelentéseket írta, holott lehetősége lett volna hazaindulni és otthon tölteni a pihenőidőt. Bizonyítottan nem kellett személyesen megjelennie a forgalomirányító irodában, hiszen maga sem vitatta a perben, hogy tableten is lehetőség volt a szolgálatból lejelentkezni. egyéb érdekelt² nem látta el utasításokkal a szolgálat végéig, pusztán arra reagált, hogy a felperes következetesen kitartott amellett, másnapra nem lesz meg a pihenőideje. egyéb érdekelt² erre tekintettel kérte, hogy ebben az esetben írjon

jelentést erről, mivel a felperes arra sem reagált, hogy van egy későbbi nemzetközi vonat, amivel még idejében városra érhet.

[60] Nem eredményezte a felmondás jogellenességét, hogy az indokolás a szolgálat „megtagadása” kifejezést tartalmazta. A felperes 2020. szeptember 27-én a szolgálatra jelentkezéskor azt közölte, hogy pihenőidő hiányában az aznapi szolgálatát nem tudja ellátni. Ez azért minősült kötelezettségszegő magatartásának, mert a felperes szándékosan nem működött együtt abban, hogy a szolgálat korábbi befejezésével időben haza induljon. Az Mt. 52. § (1) bekezdése e) pontja alapján a munkavállalót a munkatársak irányában terhelő együttműködési kötelezettségnek kiemelt szerepe van olyan munkáltatónál, amely a lakosság alapvető ellátását biztosító szolgáltatást végez. E mellett a felperes munkaköri feladata az alperes veszélyes üzemi tevékenységéhez kapcsolódott, tömegek biztonságát érintette, ahol fokozott jelentősége volt a napi pihenőidő megtartásának és a felek ehhez kapcsolódó együttműködésének. Az alperes minden szükséges intézkedést megtett annak érdekében, hogy a 2020. szeptember 26-ai munkavégzés korábbi befejezésével a felperesnek biztosítva legyen a napi pihenőideje és szeptember 27-én szolgálatba léphessen. A felperes saját felróható magatartásával ezt megakadályozta. Ezzel nem csak az együttműködési kötelezettségét szegte meg, hanem az Mt. 52. § (1) bekezdése c) és d) pontjai alapján az utasítás végrehajtásával és a bizalomnak megfelelő magatartással kapcsolatos kötelezettségeit is. Mindezek alapján az alperes jogszerűen döntött a munkaviszony megszüntetéséről.

[61] A munkáltató jogosult az általa észlelt szabálytalanság kivizsgálására és a perbeli esetben az alperes biztosította a felperes számára, hogy személyesen nyilatkozzon a történetekre. Az alperes nem késlekedett, mivel a felperes betegállománya miatt 2020. október 20. napja előtt nem volt lehetőség a meghallgatására és az alperesi belső vizsgálat lezárására. A munkáltató mérlegelési jogköre arra is kiterjed, hogy a kötelezettségszegés feltárását követően súlyosabb jogkövetkezményt alkalmazzon. Az alperes a fokozatosság elvét is megtartotta, mivel a felmondásban rögzítettek szerint, a felperessel szemben korábban már alkalmaztak hátrányos jogkövetkezményt.

[62] A felperes a 2020. szeptember 27. napjára követelt munkabér tekintetében a Pp. 371. § (1) bekezdés b) és d) pontjai ellenére fellebbezési érvelést egyáltalán nem adott elő, ezért ebben a körben érdemben nem lehetett felülbírálni az elsőfokú részítéletet. Az elsőfokú bíróság egyébként helyesen állapította meg, hogy igazolatlan távollét esetén nem illeti meg munkabér a munkavállalót.

[63] A kifejtettek alapján az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság részítéletét.

Záró rendelkezések

[64] A felperes a fellebbezési eljárásban pervesztes lett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes perköltségét megtéríteni. A másodfokú bíróság erről a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § és 4. §-a alapján határozott a fellebbezett pertárgyértékre figyelemmel, azaz $499.712 + 626.581 + 45.924 = 1.172.217$ forint alapján.

[65] A felperes a keresetlevelében bejelentette az egy havi átlagkeresete összegét és munkavállalói költségkedvezmény biztosítását kérte. A munkavállalói költségkedvezmény megállapításáról és érvényesítésének szabályairól szóló 73/2009. (XII. 22.) IRM rendelet 1. § c) pontja alapján a felperest megilleti a kedvezmény, mert a rendelkezésre álló peradatok szerint a 2020. évi havi átlagkeresete nem haladta meg a 2018. évi nemzetgazdasági átlagkereset kétszeresét, vagyis 659.800 forintot (2×329.900). A le nem rótt fellebbezési illetékre vonatkozó rendelkezés a Pp. 102. § (6) bekezdésén alapult.

Budapest, 2025. április 3.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

dr. Szalai Beatrix

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró